

4.

1839

Hřešihlavy – místní část obce Kladruby Plzeňský kraj

Malá ves novověkého původu byla nově vysazena v pravidelné uliční dispozici kolem poloviny 18. století. Svého času se zde nacházela velká židovská komunita, která dokonce početně převýšila křesťanské obyvatelstvo. Hřešihlavy byly centrem miniaturního panství zaměřeného na zemědělskou výrobu a obchod, dnes slouží převážně k rekreačním účelům.

Hřešihlavy se spolu s Třímány, situovanými severně od obce, rozkládají v ohybu řeky Berounky. Až do zrušení patrimoniální správy byla ves centrem malého hřešihlavského panství Rumerskirchů, poté se stala součástí politického okresu Hořovice a soudního okresu Zbiroh, později okresu Rokycany. Poprvé se název Hřešihlavy objevuje v pramenech roku 1363, obec (Hrziessihlaw villa) je pak zmiňována v roce 1379 jako sídlo vladycké rodiny Řešihlavů z Hřešihlav, která ji držela až do 16. století. V roce 1648 je zde uváděna tvrz Běšínů z Běšin, při jejímž dvoře žilo více osob než ve vsi samotné.

Změny nastaly poté, co roku 1734 získali Hřešihlavy Rumerskirchové. Noví majitelé nechali postavit zámeček, kostel, faru a farní školu a vybudovali také pivovar se sladovnou, mlýn, ovčín a velký hospodářský dvůr. Ve snaze zvýšit příjmy miniaturního panství, přizvali po roce 1781 židovskou komunitu. V roce 1783 ve vsi pobývalo již 19 židovských rodin a tento počet dosáhl vrcholu roku 1840, kdy v Hřešihlavech žilo proti 252 katolíkům 262 osob izraelského vyznání! S uvolněním protizidovské politiky se komunita zmenšovala, až ve 20. století zcela zanikla. V části zvané Karlín se nacházela modlitebna a později synagoga, fungovalo zde pohřební bratrstvo „Chevra kadiša“, založené snad roku 1821, kdy byl asi 500 m východně od obce zbudován také hřbitov.

Přestože se jednalo o velmi malou obec, měla kompletní výše uvedené vybavení, kromě kterého k panství patřila prachárna při Berounce, hájovna (severně od obce), rasovna a Vrbatův mlýn s pilou na Radnickém potoce. Od 1. poloviny 20. století se v Hřešihlavech razantně snižoval počet obyvatel, oproti 340 obyvatelům v roce 1869 zde roku 2001 žilo nastalo již jen 10 lidí; většina domů nyní slouží k rekreaci.

Pravidelná pravoúhlá skladba dnešní obce napovídá, že s původní středověkou vsí nemá nic společného. Potvrzuje to i důsledná okapová orientace všech domů. Jednoznačným centrem je zámek s přílehlým hospodářským dvorem a větší zahradou. Náves ulicového typu lze rozpoznat v prostoru na západ od zámku. Jednotlivé objekty nechala vybudovat vrchnost a sloužily převážně pro její potřeby, v jednom z nich se nalézal zájezdní hostinec čp. 4 (**obr. 1**), v dalším myslivna čp. 5. V severozápadní části obce se v jedné linii seskupilo sedm chalupnických usedlostí. (**obr. 2**) Nejvyššími čísly popisnými byla v roce 1771 označena prachárna čp. 16 (**obr. 3**) a obydlí ovčáka při ovčíně čp. 17, oba objekty již mimo intravilán Hřešihlav. Židovská ulice (Karlín) (**obr. 4**) vznikala až od 2. desetiletí 19. století, nejdříve jako volné seskupení, postupně zahušťované další výstavbou. Základní vzhled si především u jižní fronty zachovala – i když torzovitě a v silně upravené podobě – dodnes.

Ve 20. století se Hřešihlavy staly vyhledávanou rekreační oblastí a v okolních lesích se nachází řada chat a chalup.

1.

2.

3.

